

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**“UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

**«GRAND KONDOR PRINT»
TOSHKENT – 2026**

UDK: 219.246:69.28:34
KBK: 122.215.148
T 097

DOI: <https://zenodo.org/records/20696033>

“Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari, (23-may 2026-yil). [To’plam]: – Toshkent: “GRAND KONDOR PRINT”, 2026 y., 1009 b.

Ushbu to’plamga 2026-yil 22-23-may kunlari Guliston davlat pedagogika instituti Pedagogika fakulteti “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” hamda “Maktabgacha ta’lim” kafedralarida “Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman qatnashchilarining ma’ruza materiallari kiritilgan. Ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plamida respublika oliy ta’lim muassasalarining professor-o’qituvchilari, ilmiy tadqiqotchilar, magistrlar, doktorantlar, talabalarning ilmiy maqolalari o’rin olgan.

Taqrizchilar:

B.Abdullayeva – pedagogika fanlari doktori, professor
S.I.Qulmamatov – pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Mas’ul muharrir:

N.T.Misirova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.
M.Dj.Toshmatova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.
M.Berdiyeva – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi mudiri, p.f.f.d.(PhD), dotsent v.b.
D.A.Utanbayeva – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dosent v.b.

Tashkilotchilar:

D.M.Elmuratova – “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), professor v.b.

A.A.Bolibekov – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Tahrir hay’ati:

A.Nizamov, X.Umarov, M.Toshmatova, M.Eshonqulova, M.Bayzakova, G.Umarova, D.Nosirova, G.Yusufaliyeva, K.Eshonqulova, D.Kurbanova, J.Ro’zimatov, G.Niyozova, N.Sulaymanova, G.Shoymatova, B.Xolyigitova, J.Sheranova, G.Xolmatova, Sh.Jabbarova, U.Bakirova.

Mas’ullar:

N.Abduraxmonova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), katta oq’ituvchi

M.Raimqulova – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi o’qituvchisi

To’plamda nashr etilgan maqola va tezislardagi ma’lumotlarning haqqoniyligiga mualliflar mas’uldirlar.

KIRISH

Jahon ta'lim tizimidagi islohotlar va zamonaviy talablarning oshishi, ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuv va texnologiyalarni joriy etishni taqozo etmoqda. Ta'lim jarayoniga tatbiq etilayotgan innovatiya usullari samarasi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik ijodkorligi xarakteri va uning rivojlanganligi darajasiga bevosita bog'liq.

Mamlakatimizda ta'lim tizimini isloh qilish, yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash borasida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash borasida keng ko'lamli tadbirlar amalga oshirilmoqda. Uzluksiz ta'lim tizimining barcha bosqichlarida ta'lim samaradorligini oshirish, yukak pedagogik mahoratga ega kadrlar tayyorlash orqali sifatli ta'lim berish imkoniyatlarini kengaytirish bugungi kunning ustuvor vazifalaridan biridir. Bu borada ta'lim sohasida faoliyat yurituvchi pedagoglarning amaliyotdagi ko'nikmalarini mustahkamlash va ilmiy izlanuvchanlikni rivojlantirishga qaratilgan texnologiyalarni takomillashtirish hamda innovatsion faoliyatning turli darajalarini talab darajasida egallashlari uchun xorijiy tajribalarga asoslangan ta'lim muhitini, pedagogik sharoitlar va didaktik imkoniyatlarni ta'minlash o'ziga xos ahamiyat kasb etadi.

Kadrlar salohiyati jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va ma'naviy barqarorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir. Malakali, bilimli va yuksak ma'naviyatli kadrlar jamiyatda innovatsion rivojlanishni ta'minlaydi, ijtimoiy muammolarni hal etishda muhim rol o'ynaydi hamda davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, kadrlar salohiyatining yetarli darajada rivojlanmaganligi ijtimoiy tengsizlik, ishsizlik, boshqaruvdagi samarasizlik kabi muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu esa jamiyat barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Jamiyat barqarorligini ta'minlashda kadrlar salohiyatini yuksaltirish masalasi faqat iqtisodiy yoki tashkiliy muammo bo'lib qolmay, balki chuqur ijtimoiy-falsafiy mazmun kasb etadi. Chunki bu jarayon insonning bilim, tafakkur, qadriyatlar va ma'naviy dunyosining rivojlanishi bilan chambarchas bog'liqdir. Kadrlar tayyorlash tizimida zamonaviy yondashuvlarni joriy etish, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash muhim vazifalardan hisoblanadi.

Shuningdek, kadrlar salohiyatini yuksaltirish jarayonida innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish, ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish, uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirish muhim o'rin tutadi. Bu esa nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, balki jamiyatda ijtimoiy adolat, barqarorlik va farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Guliston davlat pedagogika institutida o'tkazilayotgan "Uzluksiz ta'lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar" mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman mazkur yo'nalishda olib borilayotgan ilmiy izlanishlarni muhokama qilish, mavjud muammolarni aniqlash va ularning yechimlarini ishlab chiqish uchun muhim ilmiy maydon hisoblanadi. Ushbu anjuman doirasida kadrlar salohiyatini oshirishning nazariy va amaliy jihatlari, inson kapitalini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari, ta'lim tizimini

takomillashtirish, zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish kabi masalalar keng qamrovda tahlil etiladi.

Mazkur anjuman materiallari uzluksiz ta'lim tizimida malakali kadrlar tayyorlashning dolzarb muammolarini chuqur o'rganish, amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Shu jihatdan, mazkur ilmiy-amaliy anjuman mamlakatimizda malakali kadrlar tayyorlash, zamonaviy yondashuvlar va xorijiy tajribalar asosida ularning kasbiy kompetentligini rivojlantirish yo'lida muhim ahamiyat kasb etadi.

Guliston davlat pedagogika instituti
rektori J.X.KARSHIBAYEV

Mazkur bosqichda bolalar nutqida muhim sifat va miqdoriy o'zgarishlar yuz beradi: so'z boyligi sezilarli darajada kengayadi, grammatik tuzilmalar murakkablashadi, situativ (vaziyatga bog'liq) nutqdan kontekstli (mustaqil) nutqqa o'tish kuzatiladi. O'quvchilarda nutqiy faoliyatning asosiy turlari — tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish — maqsadli ravishda rivojlantiriladi. Shuningdek, ushbu davrda nutqning rejalashtirish funksiyasi shakllanadi, o'quvchilar o'z fikrini izchil, mantiqiy va adekvat ifoda etish ko'nikmalarini egallaydi. Muallif nutq o'stirish jarayonida maktab ta'limining boshlang'ich bosqichi alohida ahamiyatga ega ekanligini, chunki aynan shu davrda o'quvchilarning muloqot madaniyati, tafakkuri va ijodiy qobiliyatlari rivojlanishiga asos solinishini ta'kidlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. Mirziyoyev Sh. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan quraylik. – Toshkent : O'zbekiston, 2017. – B. 488.
3. Abdullaeva M. Boshlang'ich ta'lim metodikasi. – Toshkent: Fan, 2020.
4. Matchonov S., Bakiyeva H., va bosh. Boshlang'ich sinflarda ona tili o'qitish metodikasi. – Chirchiq, 2020.
5. Qodirov M., Ernazarova M., Bobomurodova A., Alavutdinova N., Karimova V. Ona tili o'qitish metodikasi. – Toshkent, 2012.

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING ILMIY-IJODIY KOMPITENTSIYALARINI RIVOJLANTIRISH

Umarov Xusniddin

Guliston davlat pedagogika instituti

Boshlang'ich ta'lim metodikasi kafedrası dotsenti v.b.

Annotatsiya: Mazkur maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisining ilmiy-ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishga oid muammolar ko'rib chiqilgan. Shuningdek maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirishni takomillashtirish bo'yicha shakllantiruvchi metod hamda bir nechta xorij hamda respublikamiz pedagog olimlarning asosli qarashlari, nazariyalari tahlillari ham ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: kompetentsiya, ilmiylik, ilmiy-ijodiy yondashuv, metod, psixologiya, ta'lim, tarbiya, o'qituvchi, o'quvchi, nazariya.

Аннотация: В данной статье рассматриваются проблемы совершенствования методики развития научно-творческих компетенций будущего учителя начальных классов. Также в статье рассмотрен формирующий метод совершенствования развития научных и творческих компетенций будущих учителей начальной школы, а также анализ фундаментальных взглядов и теорий ряда зарубежных и республиканских ученых-педагогов.

Ключевые слова: компетентность, научный, творческий подход, метод, психология, образование, обучение, учитель, студент, теория.

Annotation: This article deals with the problems of improving the methodology of developing the scientific and creative competencies of the future primary school teacher. Also, in the article, a formative method for improving the development of scientific and creative competences of future elementary school teachers, as well as the analysis of the fundamental views and theories of several foreign and our republic's pedagogic scientists were also considered.

Key words: competence, scientific, creative approach, method, psychology, education, training, teacher, student, theory.

Bo'lajak o'qituvchining ilmiy-ijodiy kompetentligi – bu uning "nima uchun?" va "qanday qilib yaxshiroq qilish mumkin?" degan savollarga doimiy javob izlashidir. Bu jarayon oliy ta'lim muassasalaridagi O'quv-uslubiy boshqarmalar tomonidan ishlab chiqilgan zamonaviy o'quv dasturlari asosida tizimli ravishda amalga oshiriladi.

Mamlakatimiz Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning „Yana bir muammoni hal etish o'ta muhim hisoblanadi: bu pedagog va professor o'qituvchilar tarkibining professional darajasi, ularning maxsus bilimlaridir. Bu borada ta'lim olish, ma'naviy-ma'rifiy kamolot masalalari va haqiqiy qadriyatlarini shakllantirish jarayonlariga faol ko'mak beradigan muhitni yaratish zarur“, - degan fikrlari kata ahamiyat kasb etadi[1, 45-b].

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisining ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish bo'yicha shakllantiruvchi tajriba ishtirokchisi bo'lgan har bir o'qituvchilarning mustaqil ta'lim faoliyatining individual trayektoriyasi o'z-o'zini bilishda sodir bo'ladigan, ilmiy-ijodiy faoliyatga bo'lgan ehtiyojni aniqlash ishi amalga oshadigan boshlang'ich nuqtadan, ilmiy-ilmiy-ijodiy faoliyatga jalb etilganlik va ilmiy-ilmiy-ijodiy shakllanish uchun o'z-o'zini tashkil etish darajasigacha tashkil topadi. Psixologik nuqtai nazardan, qurshab turgan dunyoning hali insoniyatga ma'lum bo'lmagan obyektiv yangi qonuniyatlarini kashf etadigan olimning ilmiy-ijodiy faoliyati va faqat o'zi uchun yangi narsalarni kashf etadigan o'qituvchining mahsuldor tafakkuri orasida jiddiy farq yo'q, chunki bularning asosida psixik qonuniyatlar yotadi. Shu sababli eksperimentda bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ta'lim faoliyatining shakl, usul va vositalarining bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining uchun mavjud bo'lgan turlariga o'xshashlari tanlanadi.

Kompetensiya - lotincha «Competentia» so'z bo'lib, o'zbek tilidagi lug'aviy ma'nosi «inson yaxshi biladigan», «tajribaga ega bo'lgan» kabi ma'nolarni bildiradi. Kompetentlik - biron bir ishni samarali qila olish qobiliyati, ishni bajarishda talablarni qondira olish qobiliyati, aniq ishchi funksiyalarni bajarishda talablarni qondira olish qobiliyati[5].

Kasbiy kompetentlik - mutaxassis tomonidan kasbiy faoliyatni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarning egallanishi va ularni amalda yuqori darajada qo'llay olinishidir. L.M.Mitina pedagogik kompetentlik - deganda predmet haqidagi bilimlar, o'qitish metodikasi va didaktikasi, pedagogik muloqot ko'nikma va malakasi, shuningdek o'z-o'zini rivojlantirish, o'z-o'zini takomillashtirish,

o'zo'zini amalga oshirish usullari va vositalarining uyg'un birlashishini tushungan. U pedagogik kompetentlik tuzilmasida quyidagi uchta tashkil etuvchini ajratgan: faoliyatli, kommunikativ va shaxsiy.

Ijodkorlik o'qituvchining o'z mehnati davomida jarayonida mustaqil faoliyat olib borishi kasbiy faoliyatining ta'lim mazmunini belgilovchi o'qituvchining ijodkorligida namoyon bo'ladi [3].

Ijodkorlik - bu o'qituvchining ta'lim tarbiya jarayonida sifat jihatidan yangi original va takrorlanmas biror ilmiy yangiliklarni paydo qiluvchi jarayondir. O'qituvchining mahsuldor ijodkorligida belgilangan har qanday muammo muvaffaqiyatli hal qilinadi, ijod qilishga layoqatli bo'lgan o'qituvchilarning asosiy qismida bu jihatlar namoyon bo'ladi [5].

O'qituvchining evristik ijodkorligi, jahonda ro'y berayotga kasbiy faoliyatiga yangiliklarni dadil o'zlashtirish va targ'ib qilishni anglatadi, ya'ni uning asosida g'oyalar, farazlar hosil qilish intensivikasiya qilish va ularning haqiqatga yaqinligini, ehtimolligini, ishonchliligini izchil amalga oshirish va bunda yangi holatda dadil harakat qilish qobiliyati, fikrlash jarayoni asosida tafakkurni rivojlantirish kuzatiladi. O'qituvchining kreativ ijodkorligida ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan yangi nazariyalarni yaratish mujassamlashgan, u o'zining mustaqil g'oyalar va takliflar bilan chiqadi, mohir va tajribali, layoqatli o'qituvchilargina bunga erishishi mumkin [4].

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentligini rivojlantirish mustaqil ta'lim faoliyatiga ilmiy-ijodiy vazifalar, nostandart vaziyatlar va ularga tegishli shakl, usul va vositalarni kiritishni talab qiladi. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentligini rivojlantirishda professional ilmiy-ijodiy ehtiyojlar va motivatsiya muhim rol o'ynaydi. Ilmiy-ijodiy faoliyat xarakteri; o'qituvchilarning nostandart vazifalarni tanlashda bevosita ishtiroki, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentligining qadriyat-motivatsion, konstruktiv va refleksiv-maqсадli komponentlari yangilanadigan shaxs uchun ahamiyatli vaziyatlardan foydalanish boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentligini rivojlantirish uchun belgilovchi omillar hisoblanadi.

Mohir-o'qituvchi o'z-o'zini tahlil qiladi va ijodxona ishtirokchilari faoliyatida yuzaga keladigan professional qiyinchiliklarni qayd qilib boradi. Ish natijalariga asosan, ijodxonaning barcha ishtirokchilari, jumladan, mohir-o'qituvchi ham tashxis natijalariga, ehtiyojlariga, qobiliyatiga va mustaqil ilmiy-ijodiy faoliyatga tayyorlik darajasiga ko'ra, professional qiyinchiliklarni bartaraf qilish uchun individual ta'lim yo'lini yoki mustaqil ta'limning individual rejasini tuzishadi. Ushbu texnologiyada mustaqil ta'lim faoliyatining maqsadlarni mustaqil qo'yish, rejalari, strategiyalari va o'z o'zini baholash mezonlarini rivojlantirishga alohida o'rin beriladi. Dastlab har bir o'qituvchi mohir-o'qituvchining tajribasini amalda qo'llab tekshirilgan, uslubiy ishlanmalar va tavsiyalarda bayon etilgan namunalar va etalon darajasida o'rganadi, ikki tomonlama aloqadan foydalanadi, o'z ta'sirlarini natijalarga ko'ra isloh qiladi, u «metodik qo'llanma», «shablon» va mohir-o'qituvchi tajribasi asosida ish yuritadi. Shundan keyin o'qituvchi yangilikni: yoki o'zi uchun pedagog tomonidan pedagogik muammolarni hal qilishning o'zgaruvchan nostandart yo'llarini topish yoki o'zi va

boshqalar uchun original yondashuvlarni, ma'lum pedagogik tajribani qayta tiklovchi individual metodlarni yaratishni va topish ishiga o'tadi.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish – zamonaviy ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biridir. Bu jarayon talabalarda nafaqat dars berish ko'nikmasini, balki yangi pedagogik g'oyalarni yaratish va muammolarga kreativ yechim topish qobiliyatini shakllantirishni ko'zda tutadi.

Ushbu kompetentsiyani rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

1. Ilmiy-tadqiqot faoliyatiga yo'naltirish

Talabalarni talabalik davridanoq kichik ilmiy tadqiqotlarga jalb qilish muhim.

Kurs ishlari va bitiruv malakaviy ishlari: Mavzularni faqat nazariy emas, balki maktab amaliyotidagi real muammolarga yo'naltirish.

Ilmiy to'garaklar: "Yosh pedagog", "Kreativ o'qituvchi" kabi to'garaklar orqali tahliliy fikrlashni o'stirish.

2. Kreativlik va ijodiy yondashuvni shakllantirish

Boshlang'ich sinf o'quvchisi dunyoni o'yin va tasvirlar orqali anglaydi. Shuning uchun o'qituvchi:

Pedagogik innovatsiyalar: Dars o'tishning noan'anaviy usullarini (Keys-stadi, loyihaviy ta'lim, STEAM texnologiyalari) o'zlashtirishi.

Dizayn-tafakkur: Dars ishlanmalarini vizual va qiziqarli tarzda loyihalash ko'nikmasi.

3. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT)

2026-yilgi ta'lim standartlariga ko'ra, ilmiy-ijodiy kompetentsiya raqamli savodxonlik bilan uzviy bog'liq:

Elektron ta'lim resurslarini yaratish (interaktiv o'yinlar, videodarslar).

Ta'lim jarayonida sun'iy intellekt imkoniyatlaridan (masalan, dars rejasini optimallashtirishda) samarali foydalanish.

4. Mustaqil ta'lim va refleksiv ko'nikmalar

O'qituvchi o'z ustida ishlashni to'xtatmasligi kerak:

Refleksiya: O'z faoliyatini tanqidiy tahlil qilish va kamchiliklarni bartaraf etish uchun yangi yo'llar qidirish.

Xalqaro tajriba: PISA va PIRLS kabi xalqaro baholash dasturlari talablariga mos dars ishlanmalarini tayyorlashni o'rganish.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisining ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish natijasida, ularning boshqa faoliyatlarida ham o'sish yuzaga keladi. Shuni aytish kerakki, ilmiy-ilmiy-ijodiy kompetentsiyani rivojlantirish bosqichma-bosqich va uzluksiz jarayon. U oliy ta'lim muassasasida boshlansa, ish joyida davom etadi. Pedagogik faoliyatning individual uslubini shakllantirishda har bir oliy ta'lim o'qituvchisi o'zi uchun talabalarni o'qitishning har qanday evristik shakllari va usullarini tanlashi mumkin. Shu bilan birga, ularni qo'llash natijalari bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy yondashuvlar

asosida kasbiy kompetentsiyalarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ta'minlashi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak". O'zbekiston. Toshkent, 2017.
2. Sh.Sharipov, N.Muslimov, M.Ismoilova. "Kasbiy ta'lim pedagogikasi". Metodikqo'llanma.-T.2005 y
3. Baltamuratova A.P. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy faoliyatini rivojlantirish / «XXI asr ko'nikmalarini ommalashtirishda talabalarning roli» Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya I-qism. Jizzax shahri, 18 noyabr 2022.
4. Bayturayeva N. Developing the creative competence of future primary school teacher as a social problem. International Virtual Conference On Innovative Thoughts, Research Ideas and Inventions in Sciences Hosted from Newyork, USA <http://euroasiaconference.com> January 20th 2021
5. Mavlyanova R., Rahmonqulova N. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiya. – T.: 2013, 177 bet.

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING EKOLOGIK TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHDA BADIY ADABIYOTLARNING O'RNI

Umarov Husniddin Egamboyevich

Guliston davlat pedagogika instituti dotsent v.b.

Qodirova Madina Olimjon qizi

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi, 3-25-guruh magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining ekologik tafakkurini shakllantirishda badiiy adabiyotlarning o'rni ko'rib chiqiladi. Tabiatga oid badiiy asarlar, ertaklar, she'rlar va hikoyalar yosh o'quvchilarda atrof-muhitga nisbatan emotsional munosabat, mas'uliyat hissi va ekologik ongi shakllanishiga zamin yaratishi isbotlanadi. Maqolada ekologik tafakkur tushunchasi, uning pedagogik mohiyati, badiiy adabiyot orqali uni rivojlantirish usullari va amaliy tajribalar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: ekologik tafakkur, badiiy adabiyot, boshlang'ich sinf, tabiat tarbiyasi, ekologik ta'lim, she'r, ertak, tabiatga muhabbat.

Аннотация: В данной статье рассматривается роль художественной литературы в формировании экологического мышления у учащихся начальных классов. Доказывается, что художественные произведения о природе, сказки, стихотворения и рассказы создают основу для формирования у маленьких читателей эмоционального отношения к окружающей среде, чувства ответственности и экологического сознания. Анализируются понятие экологического мышления, его педагогическая сущность, методы его развития посредством художественной литературы и практический опыт.

	BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARIDA TABIIY-ILMIY SAVODXONLIK ASOSIDA TADQIQOTCHILIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH	
16	Misirova Nodira Tovbayevna, Ergasheva Madina Qahramon qizi BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINI KASBIY-IJODIY FAOLIYATGA TAYYORLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	195
17	U.U.Shukurova. M.G'.Normamatova. BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINING TA'LIMGA PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGI TUSHUNCHASI VA UNING MAZMUNI	198
18	Djakbarova Mahliyo Ibraximjonovna BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARIDA NUTQ RIVOJLANISHINING UMUMIY XUSUSIYATLARI	201
19	Umarov Xusniddin. BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINING ILMIY-IJODIY KOMPITENTSIYALARINI RIVOJLANTIRISH	206
20	Umarov Husniddin Egamboyevich, Qodirova Madina Olimjon qizi BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARINING EKOLOGIK TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHDA BADIY ADABIYOTLARNING O'RNI	210
21	Umarov Xusniddin Egamboyevich. Abduqunduzova Odina Ortikali-qizi. BOSHLANG'ICH SINFI ONA TILI DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISHNING O'RNI VA AHAMIYATI	215
22	Xoliqov Umidjon Qo'chqarovich. Raximova Farangiz Umidjon qizi. Xoliqov Xondamirbek Umidjon o'g'li BOSHLANG'ICH TA'LIMDA SHAXMAT O'YININING O'QUVCHILAR TAFAKKURIGA PSIXOLOGIK TA'SIRI.	217
23	Xoliqov Umidjon Qo'chqarovich BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK FAOLIYATINI SAMARALI TASHKIL ETISHDA SHAXMATNING TA'SIRI	220
24	Bayzakova Malika. XALQARO BAHOLASH DASTURI ASOSIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINI METODIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING MAVJUD HOLATI	224
25	Sevara Shaxriddin qizi Karimova BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TABIIY FANLARNI INTEGRATSIYALASHGAN ASOSDA O'QITISHNING METODIK VA KOGNITIV ASOSLARI	228
26	Karimova Sevara Shaxriddin qizi BOSHLANG'ICH SINFLARDA TABIIY-ILM-FAN DARSLARINI INTERAKTIV VA KOGNITIV USULLAR ORQALI TASHKIL ETISH	234
27	Qayumova Shoxsanam To'liqin qizi. BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINI O'QUVCHILARDA O'QISH SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISHGA TAYYORLASHDA 5E MODELIDAN FOYDALANISHNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI	238
28	Utanbayeva Dildora Abdixadirovna. BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINING BADIY MATN USTIDA ISHLASHGA METODIK TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLARNING AHAMIYATI	245
29	Abduraxmonova Noila Nasim qizi. BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINING INTELLEKTUAL KOMPETENTLILIGINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-METODOLOGIK ASOSLARI	249

**“UZLUKSIZ TA’LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

Bosishga ruxsat etildi. 04.06.2026 y.
Qog`oz bichimi 60x84 1/16.
Times New Roman garniturasida terildi.
Ofset uslubida oq qog`ozda chop etildi.
Nashriyot hisob tabog`i 54. 5, Adadi 100. Buyurtma № 71
Bahosi kelishuv asosida

“BROK CLASS SERVIS” MChJ bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Toshkent shahar Zargarlik ko'chasi, Segizbayeva 10a.